

We wtorek 16 maja 2023 r. odbyło się uroczyste odsłonięcie tablicy pamiątkowej poświęconej doktorowi medycyny Marcelemu Łukowiczowi. - *Ziszcza się marzenie rodziny Pana Doktora, wszystkich osób, które chciały upamiętnić Jego działalność* - podkreślił zastępca prezydenta Torunia Paweł Gulewski.

Tablica została zawieszona na ścianie kamienicy przy ul. Św. Katarzyny 10 w Toruniu, w której mieszkał i pracował Marcelei Karol Edmund Sirwind-Łukowicz - zasłużony mieszkaniec i miłośnik Torunia, działacz społeczny, radny miasta Torunia (1934-1939), członek Miejskiego Komitetu Zdrowia Rady Miasta Torunia, znany lekarz, który w ciągu swojego długiego życia angażował się w działalność patriotyczną i społeczną.

Pochodził z rodu Sirwind-Łukowiczów, znanego na Pomorzu od drugiej połowy XVII wieku herbu Newlin. Jego działalność zawodowa i społeczna miała miejsce nie tylko w Polsce, ale także w Niemczech i na Ukrainie. Jednak to z Toruniem związał najdłuższy okres swojego życia. W 1921 r. Marcelei Łukowicz skierowany został jako lekarz garnizonowy do Torunia. Niezwykle istotne było doświadczenie w sferze

wojskowej: jako lekarza wojskowego w czasie I wojny światowej, jako uczestnika działalności Ligi Morskiej i Rzecznej oraz Związku Weteranów Powstań Narodowych 1914 – 1919.

Z chwilą wybuchu II wojny światowej ponownie zmobilizowany do wojska, otrzymał zadanie zorganizowania szpitala polowego. W trakcie działań wojennych wraz ze szpitalem dotarł do Warszawy, Włodzimierza Wołyńskiego i wreszcie do Lwowa. Przebywał tam przez 6 lat. Pracował jako lekarz i kierował instytutem dermatologicznym. Po wojnie pracował w toruńskiej służbie zdrowia, Obwodowej Przychodni Lekarskiej Polskich Kolei Państwowych, a także jako lekarz szkolny. W wolnych chwilach angażował się w działalność społeczną i zbierał zabytki regionu. Hojnie przekazywał cenne książki i dokumenty do bibliotek i muzeów.

W grudniu 1963 r. Marcelemu Łukowiczowi z okazji 50-lecia pracy zawodowej nadano tytuł członka honorowego Polskiego Towarzystwa Lekarskiego. Oprócz tego był aktywnym członkiem wielu organizacji, w tym Konfraterni Artystów w Toruniu, Towarzystwa Naukowego w Toruniu i Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego. Jednak przede wszystkim dał się poznać jako szef Sekcji Balonowej Aeroklubu Pomorskiego, którego był współzałożycielem.

- Ziszcza się marzenie rodziny Pana Doktora, wszystkich osób, które chciały upamiętnić Jego działalność na rzecz Pomorza. Śledząc Jego biografię i dokonania można odnieść wrażenie, że Toruniem i Pomorzem żył, zarówno będąc lekarzem, pełniąc swoje codzienne obowiązki, ale także realizując się na innych polach. Był społecznikiem, samorządowcem, aktywnie działał na rzecz lokalnej społeczności - podkreślił zastępca prezydenta Torunia Paweł Gulewski, który podziękował wszystkim inicjatorom odsłonięcia tablicy pamiątkowej poświęconej Marcelemu Łukowiczowi.

- Ta tablica pamiątkowa jest poświęcona mojemu dziadkowi, który 101 lat temu osiadł w Toruniu, mieszkał i pracował w tej kamienicy. Dziadek cały okres Dwudziestolecia Międzywojennego i po wojnie poświęcił Toruniowi. Zatem dziś jest przemiły dzień uhonorowania człowieka, który swoje życie poświęcił dla tego miasta. Ja byłem kilkuletnim dzieckiem jak dziadek zmarł, ale pamiętam, że był mądrym człowiekiem, który przekazywał nam wszystkie ważne życiowe wartości - powiedział Paweł Łukowicz, wnuk Marcelego Łukowicza.

Po odsłonięciu tablicy pamiątkowej, dalsza część uroczystości odbyła się w Muzeum Twierdzy Toruń, gdzie zaprezentowano wystawę dokumentalną "Marceli Łukowicz (1889-1979): doktor medycyny, lekarz wojskowy, działacz społeczny, polski patriota". Wystawa jest wynikiem współpracy ukraińskich i polskich naukowców i archiwistów, przykładem efektywnej interakcji między Archiwum Państwowym a właścicielem unikatowej rodzinnej kolekcji archiwalnej. Kuratorami wystawy są zastępca dyrektora Instytutu Historii i Archiwistyki Wydziału Historycznego UMK dr. hab., prof. UMK Maciej Krotofil i Przewodniczący Towarzystwa Naukowego Historii Dyplomacji i Stosunków Międzynarodowych prof. Irena Matiasz. Konsultantami wystawy byli wnuk Marcelego Łukowicza - architekt Paweł Łukowicz, dyrektor Archiwum Państwowego w Toruniu Beata Herdzin oraz kierownik wydziału Muzeum Historyczno-Etnograficzne im. Juliana Rydzkowskiego w Chojnicach Marcin Synak.

Patronat honorowy nad wystawą objął Prezydent Miasta Torunia Michał Zaleski.

Zdj. Paweł Goleńka

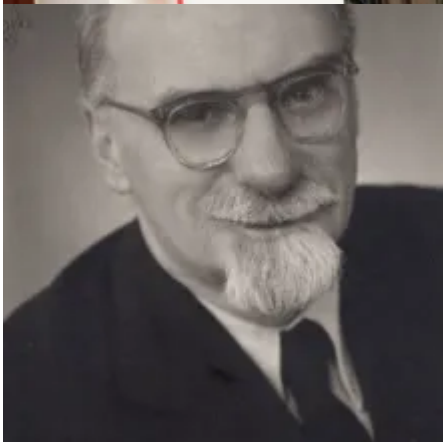

- [Powrót](#)
- [Udostępnij na: X](#)
- [Udostępnij na: FB](#)
- [Drukuj](#)
- [PDF](#)